

Handlingsplan mot
våldsbejakande extremism
2016-2017

6

KS 2016.371

§138

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017 (KS 2016.371)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna och fastställa Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017. Samt uppdrar kommundirektören att under våren 2017 ta fram en handlingsplan anpassad till den lokala lägesbilden

Ärendebeskrivning

Vallentuna kommuns arbete i samverkan för ökad trygghet och säkerhet samt minskad brottslighet omfattar arbetet mot våldsbejakande extremism. I handlingsplanen mot våldsbejakande extremism är fokus på fastställandet av en lokal lägesbild, kunskapsspridning om fenomenet samt information om tillgängliga råd och stödresurser vid oro, upptäckt eller konsekvenser av våldsbejakande extremism.

Yrkanden

Ylva Mozis (L) yrkar, med bifall från Jaana Tilles (S), Nicklas Steorn (MP), Sofia Segergren (C) och Parisa Liljestrand (M), att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna och fastställa Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017. Samt uppdrar kommundirektören att under våren 2017 ta fram en handlingsplan anpassad till den lokala lägesbilden.

Beslutsgång

Ordförande, Parisa Liljestrand (M) ställer proposition på Ylva Mozis (L) yrkande och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet därmed.

Beslutsunderlag

1. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017
2. Förslag Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016 2016-08-18
3. Tolv rekommendationer vid upprättandet av en lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Expedieras till

Akten

Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
------------------	------------------	--------------------

Tjänsteskrivelse

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017 och föreslår kommunstyrelsen att föreslå dess fastställande av Kommunfullmäktige.

Ärendet i korthet

Vallentuna kommuns arbete i samverkan för ökad trygghet och säkerhet samt minskad brottslighet omfattar arbetet mot våldsbejakande extremism. I handlingsplanen mot våldsbejakande extremism är fokus på fastställandet av en lokal lägesbild, kunskapspridning om fenomenet samt information om tillgängliga råd och stödresurser vid oro, upptäckt eller konsekvenser av våldsbejakande extremism.

Bakgrund

Vallentuna kommuns ambition är att skapa den bästa platsen för människor att bo, leva och växa på. För kommunen är det angeläget att verka för kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter, en trygg miljö, en god hälsa samt att förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet, rasism, radikaliserings och värna grundläggande demokratiska värden för alla.

Med våldsbejakande extremism avses ideologier, rörelser och miljöer som bejakar och legitimerar våld som medel för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer. Den våldsbejakande extremismen utgör därmed ett hot mot det demokratiska samhället.

Ansvar och styrning

Kommunfullmäktige fattar övergripande beslut om inriktning av kommunens trygghets- och säkerhetsarbete. Kommunstyrelsen styr trygghets- och säkerhetsarbetet vilket samordnas genom samverkansnätverket Tryggare Vallentuna. En årlig handlingsplan för Tryggare Vallentuna fastställs och följs upp tertiärt av kommunstyrelsen. Nämnderna bidrar till realiseringen av Kommunfullmäktiges inriktning inom respektive nämnds verksamhetsområde genom att formulera, genomföra och följa upp målstyrda- och övriga aktiviteter vilka samordnas genom Tryggare Vallentuna. Kommunledningskontorets trygghetssamordnare utgör kommunens kontaktfunktion i relation till lokala, regionala och nationella aktörer rörande våldsbejakande extremism.

Handlingar

1. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017
2. Förslag Handlingsplan mot våldbejakande extremism 2016 2016-08-18
3. Tolv rekommendationer vid upprättandet av en lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Victor Kilén
Kommundirektör

Torbjörn Nyqvist
Stabschef

Ska expedieras till
Akten

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2017

Vallentuna kommuns ambition är att skapa den bästa platsen för människor att bo, leva och växa på. För kommunen är det angeläget att verka för kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter, en trygg miljö, en god hälsa samt förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. I detta utgör arbetet mot våldsbejakande extremism en angelägen del.

Arbetet mot våldsbejakande extremism bedrivs inom ramen för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Arbetet bedrivs utifrån de rekommendationer som anges av den Nationella samordnaren för våldsbejakande extremism samt Sveriges Kommuner och Landsting. Arbetet mot våldsbejakande extremism har även kopplingar till kommunens arbete för ökad integration och folkhälsa.

Syfte

Vallentuna kommuns arbete mot våldsbejakande extremism syftar till ökad trygghet genom att:

- Sprida kunskap om våldsbejakande extremism, radikaliserings och möjliga motåtgärder.
- Skapa beredskap att hantera oro för och yttringar av våldsbejakande extremism.
- Minska risken att personer i kommunen lockas in i våldsbejakande extremism.

Mål

Vallentuna ska vara ett samhälle fritt från våldsbejakande extremism.

Definition

Med våldsbejakande extremism avses ideologier, rörelser och miljöer som bejakar och legitimerar våld som medel för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer. Det kan handla om att på olika sätt stödja, planera eller uppmana andra att utföra ideologiskt motiverade våldshandlingar och terrorism eller att trakassera, hota eller skada andra människor. Aktuella våldsbejakande extremistiska grupperingar i Sverige är, enligt den nationella samordnaren, den våldsbejakande högerextremistiska miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska miljön samt den våldsbejakande islamistiska miljön.

Ansvar och styrning

Kommunfullmäktige fattar övergripande beslut om inriktning av kommunens trygghets-, säkerhets- och brottsförebyggande arbete.

Kommunstyrelsen styr arbetet som samordnas genom samverkansnätverket Tryggare Vallentuna. En årlig handlingsplan för Tryggare Vallentuna fastställs och följs upp tertialt av kommunstyrelsen.

Nämnderna bidrar till realiseringen av Kommunfullmäktiges inriktning och har det övergripande ansvaret för aktiviteter utifrån respektive nämnds verksamhetsområde. Nämnderna formulerar målsättningar, målstyrda aktiviteter och övriga aktiviteter i respektive nämnds verksamhetsplaner vilka samordnas genom Tryggare Vallentuna.

Trygghetssamordnaren är kommunens kontaktfunktion i relation till lokala, regionala och nationella aktörer rörande våldsbejakande extremism. Ett etablerat samarbete förs med polis, räddningstjänst, länsstyrelse och Samverkan stockholmsregionen.

Samverkan

Tryggare Vallentuna är det samordningsnätverk som samordnar, följer upp och utvecklar arbetet för ökad trygghet i kommunen. I Tryggare Vallentuna ingår aktörerna Kommunledningskontoret, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Socialförvaltningen, Barn- och ungdomsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Lokalpolisområde Täby och Storstockholms brandförsvaret. Tryggare Vallentuna består organisatoriskt av en ledningsgrupp och en nätverksgrupp.

Ledningsgruppen består av kommundirektör, stabschef, utbildningschef, socialchef, kultur- och fritidschef, samhällsbyggnadschef, kommunpolis (Lokalpolisområde Täby), enhetschef (Storstockholms brandförsvaret), säkerhetssamordnare och trygghetssamordnare.

Nätverksgruppen träffas med tät frekvens för avstämning av det aktuella läget samt stimulans och samordning av aktörernas aktiviteter relaterade till trygghetsarbetet. Gruppens består av enhetschef för Ungdomsenheten (KFF), Fältgruppen (KFF), representant för fritidsgårdarna (KFF), representant för Barn och ungdomsförvaltningen (BUF), representant för socialförvaltningen (SF), säkerhetsingenjör (SBF), säkerhetssamordnare (KLK), trygghetssamordnare (KLK), kommunpolis (Lopo Täby) samt verksamhetschef, Vallentuna brandstation (SSBF). Nätverksgruppen utökas med andra befattningar vid mötena då anledning föreligger.

Lägesbild

En central del av det kontinuerliga arbetet för trygghet och säkerhet är upprätthållandet av en aktuell lägesbild lokalt i kommunen och inom lokalpolisområdet. Nätverksgruppen träffas ofta och regelbundet för avstämning av läget relaterat till ordningsstörningar, brottslighet och andra problem som påverkar eller kan komma att påverka situationen i Vallentuna. Representanterna i gruppen har ett brett lokalt kontaktnät omfattande lokala föreningar, församlingar och enskilda medborgare i kommunen. Tendenser till förekomst av våldsbejakande extremism bevakas och uppmärksammas som en del i lägesbilden. Aktuell lägesbild vidareförmedlas till Ledningsgruppen och inom representanternas olika verksamheter. Samarbetet mellan kommunen och Lokalpolisområde Täby omfattar upprättandet av en årlig lägesbild för inriktning av gemensamma verksamhetsåtgärder. Den årliga och gemensamma lägesbilden utgår från lokal statistik, resultat av medarbetar- och medborgardialog samt uppfattade tendenser regionalt och nationellt.

Handlingsplan

I handlingsplanen mot våldsbejakande extremism är fokus på fastställandet av en lokal lägesbild, kunskapsspridning om fenomenet samt information om tillgängliga råd och stödresurser vid oro, upptäckt eller konsekvenser av våldsbejakande extremism.

Uppföljning

Handlingsplanen följs upp och presenteras via tertiärrapporten.

Fokusområde	Aktivitet	Genomförande	Ansvarig	Genomfört	Uppföljning
Lokal lägesbild om våldsbejakande extremism	Fastställa en aktuell och bred lägesbild av situationen lokalt i kommunen samt inom Lokalpolisområde Täby	Ta fram, sammanställ och analysera samverkansaktörernas tillgängliga information om problemets förekomst och omfattning i angivet område	Trygghets-samordnaren och Lopo Täby	2016-12-31	
Öka kunskap om våldsbejakande extremism	Ta fram ett lämpligt informationspaket om våldsbejakande extremism och möjliga åtgärder för att förebygga, motverka och minska skadorna av fenomenet	Undersök utbildningsbehovet hos de personalgrupper som möter unga i sin yrkesvardag och matcha det med lämpligt informationspaket	KLK, BUF, KFF, SF och Lopo Täby	2017-04-30	
	Ta fram ett lämpligt informationsmaterial för spridning till allmänheten om våldsbejakande extremism	Utforma lämpligt informationsmaterial för webb, trycksaker och eventuellt presentationer	KLK, SF, och Lopo Täby	2017-08-31	
	Sprid fastställd lägesbild och fastställt informationspaket till avsedda mottagare	Anslå information på lämpliga webbplatser, genomför utbildningsinsatser och presentationer	KLK, BUF, KFF, SF och Lopo Täby	2017-12-31	

KLK = Kommunledningskontoret

KFF = Kultur- och fritidsförvaltningen

SBF = Samhällsbyggnadsförvaltningen

BUF = Barn och ungdomsförvaltningen

SF = Socialförvaltningen

Lopo Täby = Lokalpolisområde Täby (Danderyds kommun, Täby kommun, Vallentuna kommun, Vaxholms stad och Österåker kommun)

Fokusområde	Aktivitet	Genomförande	Ansvarig	Genomfört	Uppföljning
Öka kunskap om råd och stöd vid oro för våldsbejakande extremism	Sprid information om tillgänglig samhällsinformation om våldsbejakande extremism	Sprid information om <i>Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism</i>	KLK, BUF, KFF, SF och Lopo Täby	2017-04-30	
	Sprid numret till den nationella stödtelefonen om våldsbejakande extremism	Informera om <i>Röda Korsets</i> nationella stödtelefon via kommunens webbsidor	KLK, BUF, KFF, SF och Lopo Täby	2017-04-30	
	Sprid information om kontakt med socialtjänsten vid oro för barn, ungdomar eller vuxna	Informera om kontaktmöjligheter med socialtjänstens via kommunens webbsidor	KLK, BUF, KFF, SF och Lopo Täby	2017-04-30	
	Sprid information om kontakt med polisen; akut eller vid oro och information	Informera om kontaktmöjligheter med <i>Polisen</i> via kommunens webbsidor	KLK, BUF, KFF, SF och Lopo Täby	2017-04-30	

KLK = Kommunledningskontoret

KFF = Kultur- och fritidsförvaltningen

SBF = Samhällsbyggnadsförvaltningen

BUF = Barn och ungdomsförvaltningen

SF = Socialförvaltningen

Lopo Täby = Lokalpolisområde Täby (Danderyds kommun, Täby kommun, Vallentuna kommun, Vaxholms stad och Österåker kommun)

**Utredningen En nationell samordnare för att
värna demokratin mot våldsbejakande extremism**

Ju 2014:18

Louisa Tarras-Wahlberg

Telefon 08-4059178

E-post louisa.tarras-wahlberg@regeringskansliet.se

**Tolv rekommendationer vid upprättandet av en lokal handlingsplan
mot våldsbejakande extremism**

Den Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism har under 2014 och 2015 genomfört ett stort antal kommunbesök i landet. Utifrån erfarenheter av de diskussioner som förts med kommunföreträdare, myndighetsrepresentanter och civilsamhällesaktörer har den nationella samordnaren dragit ett antal slutsatser. En slutsats är att arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism blir mer framgångsrikt när lokal samverkan utgår från någon form av strategiskt dokument. En lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism hjälper kommunen och dess anställda att upprätta och konkretisera ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Nedan följer 12 rekommendationer att utgå från vid upprättandet av en lokal handlingsplan, åtgärdsplan eller annat strategiskt dokument.

- *Kontinuerlig och bred samverkan mellan berörda aktörer är a och o i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.*
Identifiering av de samarbetspartners som är avgörande för det förebyggande arbetet bör ske i ett tidigt skede för att öka medvetenheten och kunskapen om den **lokala lägesbilden** såväl som **potentiella lösningar**, samt möjliggöra förberedelser och **uppföljning**.
- *Samverkan i befintliga strukturer.* Framgångsrik lokal samverkan mot våldsbejakande extremism ska bygga på eller införlivas i redan befintliga strukturer, som exempelvis **Brottsförebyggande råd (Brå)**, **Sociala insatsgrupper (SIG)**, **Skola**, **socialtjänst**, **polis**, **fritid (SSPF)** eller liknande samverkansforum och bör inte bestå av ad hoc-lösningar på projektbasis. Långsiktighet är en nyckelfaktor för framgång i det förebyggande arbetet.

- *Nödvändiga samverkansaktörer.* Samverkansgruppen bör inkludera **skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, kommunens säkerhetsfunktion och polis.** Landstinget är också en mycket viktig samverkanspartner. Därtill kommer företrädare för exempelvis **bostadsbolag, räddningstjänst m.fl.** Kontinuerlig dialog med **länsstyrelsen** är också att rekommendera.
- *Utgångspunkt i uppdaterad lokal lägesbild.* En aktuell och bred lägesbild av situationen beträffande våldsbejakande extremism i kommunen bör tas fram i samverkansgruppen. I detta arbete har Polismyndighetens representanter i samverkansgruppen en central roll. En uppdaterad lokal lägesbild ger goda förutsättningar för ett framgångsrikt arbete. Lägesbilden ska innehålla information om **vit makt-miljön, den autonoma miljön** och den **våldsbejakande islamistiska extremistmiljön,** dess närvaro och aktiviteter.
- *Tydlig ansvarsfördelning.* Det är viktigt att kommunen har en **utsedd funktion** som ansvarar för arbetet mot våldsbejakande extremism. Denna funktion ska ha ett tydligt mandat att sammankalla samverkansgruppen. Denna funktion kan med fördel också initiera det förebyggande arbetet och vara en kontaktpunkt och kanal för åtgärder vid behov.
- *Anhöriga som centrala aktörer.* Anhöriga till personer som anslutit sig till våldsbejakande extremistmiljöer behöver ofta stöd vid en pågående radikaliseringsprocess men kan också spela en central roll i att hindra och motverka radikalisering. Handlingsplanen bör därför ta anhöriga i beaktan.
- *Glöm inte det civila samhället.* Att föra kontinuerlig dialog med det civila samhället om våldsbejakande extremism är viktigt. Det kan exempelvis röra sig om **lokala idrottsföreningar, trossamfund eller andra ideella organisationer.** Dialogen kan med fördel föras inom ramen för en befintlig struktur, exempelvis ett interreligiöst råd eller annan lokal samverkansöverenskommelse med det civila samhället. I de fall där sådan struktur saknas kan den upprättas och med kontinuerliga, regelbundna möten inrättas. Inkludera hellre fler än färre aktörer eftersom alla sitter på en specifik kompetens och ett potentiellt positivt engagemang som gynnar arbetet.
- *Involvera även kritiska vänner.* Det är viktigt att dialogen med det civila samhället är öppen och tillåter hög takhöjd. Samtal ska inte bara föras mellan aktörer i samförstånd. Genom att **involvera även kritiska aktörer** vidgas samverkansperspektivet.

- *Arbeta på flera fronter.* Framgångsrik samverkan inkluderar både främjande, förebyggande och motverkande åtgärder mot våldsbejakande extremism. Det är lätt att hamna i ett arbete där ”bränder” måste släckas dagligen. Avsätt därför **resurser** för det förebyggande arbetet och konkretisera de åtgärder som ska genomföras eftersom detta minskar behovet av det motverkande arbetet.
- *Se individerna, inte enbart de ideologier som dessa förespråkar.* Det arbete som sker på individnivå i samverkansgruppen bör fokusera på vilka preventiva åtgärder som kan genomföras för att skapa sammanhang och mening för just den person ärendet gäller. Demokratifrämjande samtal av prestigelös karaktär kräver både tålamod och kunskap. Ta gärna hjälp av den nationella samordnarens utbildningsmaterial **Samtalskompassen** i detta arbete. Utbildningsmaterialet finner du på: www.samordnarenmotextremism.se/samtalskompassen
- *Beakta genusperspektivets betydelse för insatserna.* Den lokala lägesbilden avgör vilka åtgärder kommunen bör vidta i sitt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Vid framtagandet av konkreta åtgärder spelar genusperspektivet en mycket viktig roll. Med detta i åtanke målgruppsanpassas åtgärderna.
- *Följ upp det förebyggande arbetet kontinuerligt.* Det är viktigt att ha en god uppföljning av det samverkansarbete som bedrivs för att finkalibrera insatserna. Med jämna mellanrum bör det genomföras någon form av utvärdering. På så sätt ökar effektiviteten i det förebyggande arbetet.

Med våldsbejakande extremism avses personer och/eller grupper som brukar våld i syfte att främja sina politiska och/eller religiösa ståndpunkter. Aktuella grupperingar är den högerextremistiska vit makt-miljön, den vänsterextremistiska autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön.

Den nationella samordnarens huvuduppdrag är att stödja och stärka lokal samverkan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Detta innebär att vi - genom kommunbesök, dialogmöten och anordnandet av konferenser - kontinuerligt inhämtar ny kunskap. Därför kan detta dokument komma att revideras och uppdateras.

För mer information om vårt uppdrag besök vår hemsida www.samordnarenmotextremism.se Om du har frågor gällande detta dokument eller upprättandet av en lokal handlingsplan, kontakta Louisa Tarras-Wahlberg via mail louisa.tarras-wahlberg@regeringskansliet.se.